І чужому научайтесь,
І свого не цурайтесь ...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 78. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 28-го КВІТНЯ 1965 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 28, 1965 No. 78. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Вівторок, 27 квітня 1965 року

В АМЕРИЦІ

МОЖЛИВІСТЬ СТРАЙКУ В СТАЛЕВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ ВІДКЛАДЕНО АЖ ДО 1-го ВЕРЕСНЯ, бо прийшло до тимчасового порозуміння між представниками спілки Об'єднані Сталеварі Америки та власниками 11-ох найбільших сталеварень. 400,000 сталеварів дістають збільшення заробітних платень на 11.5 цента за годину праці, починаючи вже від 1-го травня, коли скінчиться давній контракт про працю. Це збільшення платні буде йти до окремого фонду, а під час найближчих 4-ох місяців будуть продовжуватися переговори про повний контракт. Коли до 1-го серпня не дійде до повного порозуміння, то обидві сторони зможуть виповісти теперішнє тимчасове порозуміння, і 1-го вересня зможе початися страйк. До такої розв'язки причинився директор Федерального Посередничого Уряду — Вілліям Е. Симкін.

В ДОМІНІКАНСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ АРМІЯ ПРОГНАЛА ТЕПЕРІШНІЙ УРЯД ДОНАЛДА РІДА, ПЛЯНУЮЧИ ПОКЛИКАТИ НА ПРЕЗИДЕНТА ХУАНА БОША. Бої йшли від неділі, вбито всіх 12 осіб. Летунство є проти Боша, і досі ще немає ладу в країні. Хуан Бош народився 30 червня 1909. На перше вигнання пішов в 1936 році, перебуваючи в Порто Ріко, на Кубі та у Венесуелі. Вкінці осів у Коста Ріка, де вчив у Політично-освітнім Інституті та працював, щоб скинути диктатора Рафаеля Леонідаса Трухілльо. В лютому 1963 року Бош був вибраний на президента, але вже у вересні 1963 р. його скинено з президентури і він знов жив на вигнанні. Ві має 56 років і хоче перевести соціяльні реформи в Сан Домінго.

НАУКОВІ ФАХІВЦІ СТВЕРДЖУЮТЬ МОЖЛИВІСТЬ ЖИТТЯ НА ПЛЯНЕТІ МАРСІ і домагаються негайно почати програму дослідів цієї справи. Група незалежних науковців, між якими є і власники нагороди Нобеля, передбачає вислання на Марс окремої кабіни з потрібними інструментами вже в роках 1971-1973. Ця автоматична біологічна ляборатогія переводитиме докладніше різнородні тести і передаватиме висліди своїх дослідів на Землю. На просьбу Уряду цю групу наукових спеціялістів найменувала Крайова Академія Наук. Згідно з думкою цих науковців ніщо не вказує на те, щоб на плянеті Марсі не могло бути органічного життя, тому конче треба цю справу науково перевірити.

НАУКОВА КОМІСІЯ ПІД ПРОВОДОМ ПРОФЕСОРА Д-РА ЮРІЯ КІСТЯКОВСЬКОГО ЗА ЗБІЛЬШЕННЯ ФЕДЕРАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ НА НАУКОВІ ДОСЛІДИ. Ця Комісія у своєму звіті рекомендує Урядові й Конгресові, щоб на загальні теоретичні досліди признавали більше урядових фондів, як це досі дістається, бо ці теоретичні досліди так само важливі, як спеціяльні досліди. Наукова Крайова Фундація повинна діставати федеральні фонди, як це дістається з Департаментом Оборони, Аеронавтичною і Космічною Адміністрацією та Комісією Атомової Енергії.

Д-Р РОБЕРТ ОППЕНГАЙМЕР ПОВІДОМИВ ПРО РЕЗИГНАЦІЮ ЗІ СТАНОВИЩА ДИРЕКТОРА ІНСТИТУТУ ВИЩИХ СТУДІЙ в Принстоні, Ню Джерзі, але залишиться на пості професора-сеньйора теоретичної фізики. Д-р Оппенгаймер є одним із тих науковців, що причинилися до винаходу атомової бомби. Він був в 1954-му році проти продукції водневої бомби і був контроверзійною особою, деякі не довіряли йому тому з огляду на безпеку цієї країни, інші науковці його підтримували. Д-р Оппенгаймер заперечив приналежність до Комуністичної партії, але військові кола підтримали наукового противника Оппенгаймера — д-ра Теллера. За президентів Кеннеді і Джансона була повна регабілітація д-ра Оппенгаймера і він дістав ту саму $50,000 нагороду, що і д-р Теллер рік раніше.

У СВІТІ

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ ВИСЛАВ У КОСМОС В П'ЯТНИЦЮ 23 КВІТНЯ 1965 свого першого комунікаційного сателіта „Молнію 1" (Лискавку). ЗДА вислала свого „Телестара" три роки тому, а два тижні тому першого торговельного комунікаційного сателіта „Раннього Птаха". „Молнія" надала свою першу радіо-телевізійну передачу з Владивостока до Москви, але тому, що большевики не повідомили раніше про це, то ніхто в СССР тієї передачі не бачив.

ЄГИПЕТСЬКІ КЕРІВНІ ЧИННИКИ НАЗВАЛИ ТУНІСЬКОГО ПРЕЗИДЕНТА „зрадником" арабської справи, відкинувши рішуче його суґестію, щоб між арабським світом та Ізраїлем прийшло до згоди на базі колишнього пляну Об'єднаних Націй, що його тоді Ізраїль відкинув і тепер не хоче прийняти. Гострий відновлений спір між Єгиптом і Савді Арабією за Ємен, спір довкола справи визнання Східньої Німеччини і тепер довкола ініціятиви президента Бурґіби звів наніщо єдність в арабському світі.

АМБАСАДОРА ТАНЗАНІЇ У ВАШИНГТОНІ, ШЕЙХА ОСМАНА ШАРІФФА, АРЕШТУВАЛИ після його приїзду до Занзібару та на якомусь тайному суді засудили на 10 років в'язниці за невідому ближче провину. Танзанія — це федерація Танґаньїки і Занзібару. В Занзібарі правлять чорні комуністи — названий дипломат був арабом з західньою орієнтацією.

ІНДОНЕЗІЯ ПРОГОЛОСИЛА ЗАХОПЛЕННЯ під свою „контролю і нагляд" всіх взагалі закордонних підприємств. У практиці це рівняється конфіскації без відшкодувань. Британське і американське майно, головно нафтові й гумові концерни, сконфісковано вже раніше, а тепер забрано майно французьке, бельгійське, данське і швайцарське. Практично — скінчились інвестиції закордонного капіталу в Індонезії.

У ВАТИКАНІ БУЦІМ-ТО ЗРОСТАЮТЬ ГОЛОСИ, неприхильні проєктованій резолюції 2-го Ватиканського Собору, яка звільнила б жидів від вини в убивстві Христа, — повідомляє західня преса. Закулісову акцію проти такої резолюції повели буцім-то не тільки католицькі консервативні духовники, але й арабські країни і католицькі кола з тих країн, які лякаються погіршення ситуації Церкви в арабських краях.

МІЖ ПАКІСТАНОМ І ІНДІЄЮ ЗАГОСТРИЛИСЬ ВІДНОСИНИ. Індія оскаржує Пакістан, що той заатакував один оспорюваний прикордонний пункт в минулу п'ятницю 23 квітня цілою бриґадою, 3.000 вояками, з допомогою танків. Індійська залога буцім-то атаку відперла, але сама відтягнулась. Індійська преса повідомила про мобілізацію в Пакістані, що Пакістан заперечує, закинувши з свого боку Індії „провокації". Індійський прем'єр Ляль Багадур Шастрі заявив після свого повороту з Непалю, що Пакістан, мабуть підбадьорений до „авантюр" недавніми розмовами з Пейпінґом.

ПАПА ПАВЛО VI ВИСТОСУВАВ НОВИЙ ЗАКЛИК до світового миру, виголосивши промову до маси вірних, зібраних на площі св. Петра з нагоди 20-ліття звільнення Італії від нацистської окупації. Президент Джузеппе Сараґат склав вінок на могилі Невідомого Вояка.

УКРАЇНСЬКІ КАТОЛИЦЬКІ І ПРАВОСЛАВНІ ВЛАДИКИ ОБМІНЯЛИСЯ ВЕЛИКОДНІМИ ПОБАЖАННЯМИ

Філядельфія. — З нагоди цьогорічного Великодня українські католицькі і православні Владики обмінялися взаємно великодніми привітаннями і побажаннями, передаючи ці побажання рівночасно для Духовенства і вірних обидвох наших Церков. Український Католицький Єпископат із Верховним Архиєпископом Кардиналом Йосифом Сліпим на чолі у листі, датованому в Римі 31-го березня ц. р. і пересланому за посередництвом Митрополита Української Католицької Церкви в ЗДА на руки первоієрарха Української Православної Церкви в ЗДА Митрополита Іоана Теодоровича, висловлює радість, що „з близькою вже нагодою Празника Святої Пасхи можемо в окремий спосіб звернути наші думки і серця до Вашого Блаженства й до Високопреосвященніших Архиєпископів-Митрополитів, до Преосвященніших Владик, до Високопреподобного і Всечесного Духовенства й до Дорогих Братів і Сестер вірних Української Праославної Церкви, щоб висловити наш сердечний пасхальний привіт „Христос Воскрес" і наші найкращі молитовні побажання найбагатших щедрот Божої благодаті на всі святі намірення і подвиги для Божої слави і для добра Христової Церви й Українського народу". Листа підписали всі українські католицькі Владики. Митрополит Іоан Теодорович, відповідаючи на цього листа також в імені Владик Мстислава і Володимира, висловлює подяку за побажання, пишучи: „З радістю і великим зворушенням читав я цей дійсно Великодній і братній у Христі привіт та щиро дякував Претерпівшому за нас і Воскресшому для нашого спасіння за Його ласки і щедроти для нас, недостойних, а особливо за те, що саме в Свято Його Пресвітлого і Життєдайного Воскресіння показує нам — духовним провідникам многострадального Українського Народу, шлях до любови..." Повний текст обидвох листів друкуємо побіч. (Диви також редакційний коментар — „І брат з братом обнялися" на 2-ій стор. в цьому числі).

ЛИСТ УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО ЄПИСКОПАТУ

УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ ЄПИСКОПАТ
тепер поза межами Батьківщини України

Рим, дня 31 березня 1965.

Його Блаженству
Блаженнішому Кир ЙОАНОВІ
Високопреосв. Архиєпископові Митрополитові
Української Православної Церкви у ЗДА

Ваше Блаженство, —
Високопреосвященніший Владико Митрополите!

У Світлий Празник Христового Воскресения наша свята Церква взиває нас своїх вірних синів і дітей, щоби ми, просвічені тим торжеством торжеств, обняли один одного, висловили взаїмно братній привіт і серцем співали радісну пісню „Христос воскрес із мертвих". Так дуже згідно з тим закликом святої Церкви в останніх часах розвивається, процвітає й дає надії на побажані овочі відомий вже в цілому світі екуменічний рух, що має за ціль привернення єдності серед усіх християнських віровизнань в світі.

Одушевлені цим могутнім рухом і ми українські католицькі Єпископи радіємо, що з близькою вже нагодою Празника Святої Пасхи можемо в окремий спосіб звернути наші думки й серця до Вашого Блаженства й до Високопреосвященніших Архиєпископів-Митрополитів, до Преосвященніших Владик, до Високопреподобного і Всечесного Духовенства й Дорогих Братів і Сестер вірних Української Православної Церкви, щоби висловити наш сердечний пасхальний привіт „Христос воскрес" і найкращі молитовні побажання найбагатших щедрот Божої благодаті на всі святі намірення й подвиги для Божої слави і для добра Христової Церкви й українського народу.

Просимо Ваше Високопреосвященство прийняти наші щирі привіти й накращі побажання враз з висловами найглибшої пошани —

† **Йосиф Кард. Сліпий**
Верховний Архиєпископ-Митрополит

† **Максим Германюк** АЄп. Митр. Вінніпезький	† **Амвроз Сенишин** АЄп. Митр. Філядельфійський
† **Іван Бучко** АЄп. Апост. Візитатор	† **Гавриїл Букатко** АЄп. Ап. Адм. Крижевацький
† **Ніль Саварин** Єп. Едмонтонський	† **Ісидор Борецький** Єп. Торонтський
† **Андрей Роборецький** Єп. Саскатунський	† **Йосиф Шмондюк** Єп. Стемфордський
† **Ярослав Ґабро** Єп. Чікаґський	† **Іван Прашко** Єп. Апост. Екзарх
† **Платон Корниляк** Єп. Апост. Екзарх	† **Володимир Маланчук** Єп. Апост. Екзарх
† **Йосиф Мартинець** Єп. Апост. Екзарх	† **Андрій Сапеляк** Єп. Апост. Візитатор
† **Августин Горняк** Єп. Апост. Екзарх	† **Йоаким Сеґеді** Єп. Пом. Крижевацький

ЛИСТ МИТРОПОЛИТА ІОАНА ТЕОДОРОВИЧА, ПЕРВОІЄРАРХА УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ЗДА

**THE UKRAINIAN ORTHODOX CHURCH
of the
United States of America
The Most Reverend Archbishop Metropolitan
JOHN THEODOROVICH
123 Grassmere Road, Bala-Cynwyd, Pa.**

До Його Високопреосвященства
Кир АМВРОЗІЯ, Митрополита
Української Католицької Церкви
в З. Д. А.
Філядельфія, Пенна.

ВАШЕ ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНСТВО!

Найперше — сердечно Вам вдячний за Ваше особисте Великоднє привітання, на яке відповідаю радісним ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

Окрему подяку, Отче Владико, прийміть за переслання мені Соборного Архипастирського Послання Українського Католицького Єпископату, яке Високопреосвященні і Преосвященні Владики на чолі з Блаженнійшим Владикою Кир Йосифом скерували до мене і до очоленої мною Церкви.

З радістю і великим зворушенням читав я цей, дійсно Великодній і братній у Христі привіт та щиро дякував Претерпівшому за нас і Воскресшому для нашого спасіння за Його ласки й щедроти для нас, недостойних, а особливо за те, що саме в Свято Його Пресвітлого і Життєдайного Воскресіння, показує нам — духовним провідникам многострадального Українського Народу шлях до любови.

Господнє Воскресіння ставить нас на порозі Вічности. Господь сказав Його ученикам, а через них і нам: „Там, де Я хочу, щоб і ви були" (Іоан 17,24). Ми глибоко віримо, що Його Всемудрість злучить усіх нас на стежках до тієї Вічности. Ми знаємо, що Господнім велінням є, щоби до тієї Вічности ми дійшли єдиною Христовою Громадою і в любові.

Тому-то, ми щиро радіємо Велкоднім првітанням Собору Єпископів Української Католицької Церкви і поділяємо віру Собратів-Архипастирів Вашої Церкви в те, що зростаюча все туга й стремління до всехристіянської єдности приведуть врешті до поєднання всіх християн в Єдиній Церкві Христа Господа. Про це я й очолена мною Церква молимо повсякчасно Всевишнього.

Не відмовте, Високопреосвященніший Отче Владико, ці мої слова подяки й радости передати Блаженному Владиці Кир Йосифові та всім Високопреосвященним і Преосвященним Владикам, що їхні імена виписано під Посланням.

До моїх слів подяки приєднуються мої Собрати-Архипастирі Української Православної Церкви в З. Д. А. — Високопреосвященні Владики Архиєпископ МСТИСЛАВ і ВОЛОДИМИР.

З висловами глибокої пошани й любови
залишаюсь відданим у Христі

† **ІОАН, Митрополит**

Єпископ Шмондюк поблагословить нову парафіяльну школу в Бруклині

Бруклин. — Єпископ Йосиф Шмондюк, екзарх української католицької дієцезії Стемфорду, поблагословить в найближчу неділю, 2-го травня 1965, нову цілоденну українську католицьку школу при церкві св. Духа в північній частині Бруклина. Благословення нової школи, в якій вже відбувається навчання, буде попереджене архиєрейською Службою Божою, яку відправить в церкві св. Духа в сослуженні духовенства Владика Шмондюк о год. 10-ій рано. Після Служби Божої відбудеться благословення школи й опісля бенкет в шкільній авдиторії. Парохом Бруклина і деканом Ню Йорку є о. Володимир Андрушків.

Українське „Христос Воскрес" у Кетскильських горах

Союзівка, Керґонксон. — В неділю, 25-го квітня, на Великдень за старим календарним стилем, у Кетскильських горах цієї околиці врочисто рознеслася українська воскресна пісня „Христос Воскрес", як о. Любомир Гузар, вакаційний душпатир Союзівки, відправив тут у новій каплиці воскресну Службу Божу для понад сотні гостей Союзівки та, зокрема, постійних мешканців ближчої і дальшої околиці. А воскресні відправи і пісні супроводив великодній гомін дзвону, що ним традиційно дзвонили діти. Богослуження відбулося в полудневих годинах, а раніше відбулася великодня сповідь. Після Служби Божої було свячення пасок.

УЛТПА візьме участь у з'їзді Американської Психіятричної Асоціяції

Ню Йорк. — Українське Лікарське Товариство Північної Америки візьме активну участь в 121-ому Річному З'їзді Американської Психіятричної Асоціяції, який відбудеться в Ню Йорку в днях 3-го до 7-го травня 1965 р. в готелі „Амерікана". Психіятрична Секція УЛТПА вистаралася це позволення в Асоціяції заходами д-ра Б. Богдана Васселля, голови Секції, і виступить у формі панелю на тему: „Лікування синдромів психічного недорозвинення" в дні 6-го травня 1965 р. о год. 7-ій вечором в готелі „Амерікана" в Ню Йорку. Безпосередньо перед конференцією відбудеться зустріч при коктейлі, влаштованім УЛТПА від год. 5-ої до 7-ої вечором в тім же готелі для членів із дружинами і гостей. В панелі виступлять д-р Б. Богдан Васселль як модератор і д-ри: Володимир Семків, Олег М. Волянський, Михайло Логаза і Іван З. Головінський — як панелісти. Це є перший офіційний виступ УЛТПА на всеамериканському науковому з'їзді. Повідомлення Психіятричної Секції УЛТПА про панель і коктейль видруковане у приблизно 20-ти тисячах примірників програмок З'їзду.

Генерал Петро Дяченко помер у Філядельфії

Філядельфія. — В п'ятницю 23 квітня помер тут після довгої і важкої недуги генерал Петро Дяченко, колишній командир полку Чорних Гайдамаків, учасник славетного Зимового Походу, відзначений Хрестом Симона Петлюри й Залізним Хрестом, активний український вояк. Покійний народився 30 січня 1895 року в Березовій Луці на Полтавщині, ото ж недавно скінчив 70 років життя. Панахида відбудеться в п'ятницю, 30 квітня, о год. 8-ій веч. в церкві св. Покрови у Філядельфії при 2225 Норт Машер вулиці, а похорон відбудеться в суботу, 1-го травня ц.р. о год. 9-ій ранку з названої церкви на Український Цвинтар у Бавнд Бруку о год. 1-ій по полудні. Похоронами займається окремий громадський комітет у складі: Петро Ґенґало, д-р Микола Ценко, інсп. Микола Алексевич, інж. Василь Забродський, Марія Величко та Михайло Ковальчин.

Секретар Організації Американських Держав проти зміни чартеру

Вашингтон. — Хозе А. Мора висловився проти того, щоб змінювати чартер Організації Американських Держав, чого домагаються деякі її члени, головним чином Чілійська Республіка. Хозе А. Мора є генеральним секретарем цієї організації і він має підтримку представників ЗДА. Статут ОАД прийнято в 1948-му році. Його хотіли б поправити на другій Окремій Конференції, яка відбудеться 20-го травня в Ріо де Жанейро.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ БОРЕТЬСЯ ЧАСТИНА АРМІЇ ПІВНІЧНОГО В'ЄТНАМУ

Вашингтон. — У Південному В'єтнамі боряться по стороні комуністичних партизанів частини реґулярної північно-в'єтнамської армії — ствердив рішуче секретар оборони Роберт МекНамара на радіо-телевізійній пресовій конференції в понеділок 26-го квітня ц. р. Він назвав докладно другий курінь 101-го полку 325 дивізії північно-в'єтнамської „народної" армії, який стаціонований в лісах південно-в'єтнамської провінції Контум, за 260 миль на північний схід від столиці Сайґону. МекНамара заявив, що комуністи очевидячки посилили свої зусилля не зважаючи на летунські атаки проти Північного В'єтнаму, які проте будуть продовжуватися. Він назвав два наслідки тих атак: сповільнення припливу до Південного В'єтнаму достав людьми і матеріялами з півночі та скріплення моралі південно-в'єтнамського війська поруч із пригнітливим впливом на мораль партизанів. Приявність північно-в'єтнамських частин реґулярної армії МекНамара пояснив передусім труднощами партизанів у вербуванні нових добровольців та їхніми величезними втратами в убитих. МекНамара назвав цифру 89.000 убитих у комуністичних партизанів поруч із 26.000 убитих вояків державної південно-в'єтнамської армії та 348 американців, що згинули у бойових діях. Сила американського війська у Південному В'єтнамі тепер — 30.000, а в найближчому часі має зрости на дальших 5.000. Однак секретар оборони відмовився говорити ближче про американські військові пляни щодо В'єтнаму. Він заперечив тільки, наче би пляновано вжити там атомову зброю: характер тамошньої війни і терену виключає її. Він признав, що на захід від Дананґу, найбільшої американської військової і летунської бази, від року ведуться партизанські воєнні приготування і зосереджування там їхніх сил. Але не відомо, чи комуністи плянують повести велику загальну офенсиву проти Дананґу, щоб зробити його „другим Дієнбієнфу" — на зразок французької укріпленої бази в Індокитаї, упадок якої був припечатанням прогри французів у війні проти комуністичних партизанів під проводом Го Чі Мінга. Секретар оборони МекНамара відповів на запит, як він ставиться до називання війни у В'єтнамі „війною МекНамари", що це не є нечестю для нього, бо ту війну ведеться в ім'я забезпеки волі хороброму в'єтнамському народові та що це війна накинена комуністами. Він пригадав заяву Хрущова з 6 січня 1961 року, що комуністи мають вести „визвольні війни", себто революції і повстання проти вільних режимів. — Пресову конференцію МекНамари називають підготовою до пресової конференції президента Джансона, що він її заповів на вівторок 27 квітня; вона буде також передавана через радіо-телевізію.

Франція і СССР затіснюють взаємини — Громико з візитою в Парижі

Париж. — Совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико прибув в неділю 25 квітня до Парижу з офіційними відвідинами задля переговорів, які — за загальним ствердживанням французької і іншої західньої преси — мають затіснити взаємини між Францією і СССР. Громико і французький міністер закордонних справ Моріс Кув де Мурвіль, який зустрів його на летовищі в Орлі під Парижем, зробили на це виразні натяки у своїх промовах. Громико мав, після наради з совєтським амбасадором в Парижі Валеріяном Зоріним, спершу нараджуватись з Мурвілем, опісля з прем'єром Жоржом Помпіду, а на середу має авдієнцію у де Голля. У товаристві Громика є А. Г. Ковальов, голова европейського відділу в совєтському міністерстві закордонних справ та інші совєтські „специ" від справ, що їх обговорюватимуть в Парижі. Всі комуністичні амбасадори, включно з комуно-китайським, зустрічали Громика на летовищі. Французький уряд попередив приїзд Громика відкликанням французької фльоти з морських маневрів членських держав Південно-східнього азійського оборонного пакту (СЕАТО), які мають відбутися від 1 — 24 травня, і заявою, що Франція виступить з того пакту, якщо Америка жадатиме солідарности членських держав пакту з політикою ЗДА в Південній Азії. Франція, твердять коментатори, щораз більше є тільки номінальним, формальним, а не дійсним, союзником в рямцях західніх оборонних договорів Атлантійського Союзу (НАТО) і СЕАТО.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ОЧИМА СЛІДЧОГО

Увечері на розі вулиць Рівенської та Дубинської стояло двоє. Той, хто був вищий, згорбившись, наполегливо вмовляв свого товариша в ковбойських штанях:

— Нічого, не лякайся, ходім... Все буде в ажурі.

— Ні, боязко. Краще іншим разом, — відповів менший.

Але високий наполягав:

— Ти тільки прикараулиш, ну, а при нагоді, даси сиґнал — свиснеш. От і все.

— Гаразд.

Так змальовує злочин підлітків — пограбування каси їдальні — слідчий міста Луцького („Молодь України" з 3 квітня ц. р.).

„ПЕТЕУШНИКИ"

Хлопці влетіли до кімнати. Говорили всі разом.

— Хіба це практика?

— Обурливо!

— Доки мовчатимемо?

Хлопці — це „петеушники", як пише кореспондент з Донеччини („Молодь України" з 7 квітня ц. р.) „Петеушники" — нова абревіятура, що походить від слів „професійно - технічні учні".

В місті Ждановім на Донеччині учнів, які відбувають практику на виробництві, використовують лише на допоміжних працях.

ДОРОГИЙ ДАРМОЇД

Колись я мріяв, — пише Л. Власенко із Запоріжжя („Рабочая Газета" з 7 квітня ц. року), — куплю телевізор, буду сидіти вдома і все, що на світі робиться, побачу. А вийшло зовсім навпаки. Вдома я не сиджу, а блукаю по білому світі, шукаючи майстра, щоб відремонтував телевізор.

Підчислив я, що телевізор з'їв у мене за три з половиною роки, крім своєї вартости, ще біля ста карбованців.

ЗА ДУРНОЮ ГОЛОВОЮ — НОГАМ ГОРЕ

З Камінь-Каширського лісового господарства (Волинь) вантажать матеріял у Заболоття на деревообробну фабрику, а звідти везуть той самий матеріял назад. На безлюдній нічній станції спинилися два поїзди.

— Звідки Бог несе? — питає перший машиніст.

— З Каменя у Заболоття. А ви ж куди?

— Єхе-хе, із Заболоття до Каменя...

— За дурною головою — ногам горе.

І поїзди пішли в ніч. („Літ. Україна" з 30 березня ц.р.).

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

І брат з братом обнялися . . .

З нагоди цьогорічного Великодня сталася в українському житті та в українських відносинах подія, що в дальшому розвитку може мати направду переломове, історичне значення і вартість. Маємо на думці обмін великодніми привітаннями і побажаннями між українськими католицькими і православними Владиками, текст яких поданий на іншому місці в цьому числі „Свободи".

Велика частина історії християнської України проходила та стоїть під знаком розвитку і суперництва між християнськими Церквами, що залишило свою печать і на ідеології та філософії, як і на розвитку політичної думки українського народу. Суперництво між Римом і Царгородом з одного боку, а положення України між православною Московією та католицькою Польщею з другого боку перехрещувалися в Україні і нерідко саме в Україні і на тлі українського народу схрещували свої мечі. Північний і західній сусіди України майже впродовж всієї своєї історії використовували свою віровизнаневу принадлежність для своїх імперіялістичних цілей. Королівсько-шляхетська, як і повергальська Польща намагалася силою „навертати" Україну на католицизм, що викликувало спонтанний спротив вольелюбного українського народу. Шукаючи в цій боротьбі союзника, великий гетьман Богдан Хмельницький звернувся до „православного царя", який опісля підкорив Україну, поділившись нею з католицькою Польщею. Але не зважаючи на те, що ці вірованеві суперечності в Україні мали головно зовнішній характер, як і не зважаючи на те, що коштом України порозумівались православні царі з католицькими королями, ці релігійні суперечності таки залишили глибокий слід і на психіці та способі думання, як і на поведінці українського народу.

Великий зворот у цьому відношенні почався в Україні під час і після другої світової війни, у великій мірі завдяки двом Великим Митрополитам, митрополитові Української Автокефальної Православної Церкви Василеві Липківському та митрополитові Української Католицької Церкви Андреєві Шептицькому, традицію якого продовжує його геройський наслідник-каторжник, Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий.

Сьогодні в самій Україні обидві наші Церкви, Православна і Католицька, однаково зруйновані і в тій самій неволі, що загрожує і всьому світові і всій Христовій Церкві. Під знаком цієї руїни і загрози й почався започаткований Другим Ватиканським Собором Вселенської Католицької Церкви екуменічний рух з метою не взаємного „навертання", але взаємної співпраці всіх Християнських Церков, як рівних з рівними, як справжніх „братів у Христі".

Історія останніх трьох років уже зареєструвала багато, що так недавно здавалося неймовірних подій цього братнього взаємозрозуміння, взаємопошани та взаємного зближення Християнських Церков. Великою, світлою й направду переломово-історичною подією в цьому процесі треба вважати й теперішній обмін великодніми привітаннями та побажаннями між Владиками подвійно братніх, бо і християнських і українських Католицької і Православної Церков. З руїни обидвох наших Церков на Батьківщині піднімаються, як Христос із гробу, далеко від рідної землі два наші духові велетні та — як у Шевченковому вірші — „брат з братом обнялися й проговорили слово тихої любови", що напевно сповнить великою справді великодньою радістю та великодними надіями кожного українського патріота.

Галапасна система

На зборах партійного активу Української ССР, що відбулися 8 квітня ц. р. в Києві з доповіддю на тему брежнєвських „невідкладних завдань", виступив перший секретар ЦК комуністичної партії України П. Шелест. Коли порівнювати цю доповідь Шелеста до його ж таки доповідей з попередніх років, що він їх виголошував ще під темною зорею Хрущова — найперше вдаряє його безпринципність у насвітлюванні господарської ситуації в Україні. Минулими роками, за твердженням Шелеста і його „соратників", були самі тільки досягнення, перевиконання і т. ін. Про безупинний зріст сільськогосподарської продукції говорили не тільки Шелест і його підручні, заявляли в цьому також і офіційні, щоправда, статистичні звідомлення, друковані п. н. „Про підсумки виконання державного плану народного господарства". Тепер виявляється, що досягнень ніяких не було та що плани семирічки „внаслідок серйозних помилок. . . не виконувались".

Вину за все це скидає Шелест на негативний вплив хрущовського „суб'єктивізму в керівництві" та на безупинні „перебудови керівних органів", а вихід із ситуації вбачає він в нових перебудовах та в активізації партійних кадрів на селі.

В цьому останньому Шелест торкнувся, здається, найбільш суттєвої з причин краху — перерости партійного апарату в сільському господарстві України. Згідно з його заявленим, на селі працює 486 000 комуністів і майже 700 000 комсомольців. Це вони творять ту галапасну систему, яка нищить сільське господарство.

Ярослав Курдидик

КНИЖКА — ПЕРЕСТОРОГА

На книжковому ринку появилась надзвичайно цікава праця колишнього головнокомандувача стратегічної летунської команди (SAC) генерала Т. С. Пауера п. н. "Design of Survival". Ім'я ген. Пауера буде пов'язане назавжди з творенням цієї найбільшої в історії „повітряної армади" і, що це була його власна концепція — розбудувати оборону ЗДА так, щоб вона базувалася на комбінації взаємодії бомбовиків і ракет, розміщених у найбільш невралгічних місцях, звідки можна бити по кожному вороговi.

Сила SAC не лише в кількості її бомбовозів та ракет, не лише в їх засяжності, але в першу чергу в її просто неуявній нищівності. SAC — це також широка мережа ракет, розкинених на 102 суходільних базах, авіоносцях і підводних човнах типу „Поляріс". І саме в комбінації та еластичності цих трьох галузей криється її потужність, що в міру потреби перетасовується, як карти . . .

Книжка писана військовою, отже дуже „суха і речева", але поданим у ній матеріялом міг розпоряджати тільки такий знавець сучасної модерної стратегії, як ген. Пауер. З наведених у ній аргументів і фактів ми вперше довідуємося з прикрістю, як важко було цьому „повітряному полководцеві" зводити бої не з ворогом, а в першу чергу таки з деякими американськими провідниками — типу відомого ліберала сенатора Фулбрайта, також ліберала-дипломата Кеннана та інших, переконуючи їх, що стратегія не признає кліяжулі, за якою війни можна ділити на малі, середні, великі і найбільші. Бо за кожним, хоч би і найменшим збройним ударом чи конфліктом криється марево спалаху, який можна взяти під контролю тільки тоді, коли наша сила буде „а пріорі" більша, як ворожа.

У дуже простому і прозорому викладі, який може зрозуміти кожний пересічний читач, ген. Пауер доводить і обґрунтовує доказами, чому вільний світ мусить бути об'єднаним та озброєним, і то не лише матеріяльно, але в першу чергу духово, якщо хоче протиставитися замасковання трюкам, затіям і наступові ненажерливого комунізму.

З книжки цікаво довідатися, що вона була готова до друку ще наприкінці 1959 року, але Департамент Оборони не дозволив її опублікувати тому, що ген. Пауер був тоді ще в активній службі. Отже, появилася вона щойно тепер, коли автор відійшов на пенсію.

Про дійсну причину заборони друкувати цю революційну книжку можна довідатися з натяків у рецензіях, які появилися на неї ще чотири роки тому, коли ЗДА переживали „вершок очманіння у посиленні коекзистенції". Направо, такі ствердження у книжці ген. Пауера, як ось для прикладу — „всі пакти і домовлення з Совєтами треба приймати і трактувати, як факти без будь-якого конкретного і поважного значення", або „большевики укладають всі свої пакти з величезною дозою буфонадної пропаганди для того тільки, щоб вільному світові у прозорості зі ЗДА послабити чуйність та настанову на оборону" — могли подратувати Нікіту Хрущова, що заворожував наївних людей у ЗДА, жонглюючи „вічним миром".

Генерал Пауер іронізує не без слушности: „Відвернути війну з поміччю договорів про роззброєння це те саме, що побороти злочинність з поміччю ліквідації поліції і слідчих органів . . ."

Але найшаркантнішим у книжці ген. Пауера є, без сумніву, твердження, що найбільшою помилкою ЗДА було підписання з Москвою договору про заборону атомових вибухів. Автор при цьому наводить такий приклад: більше як половина всіх найновіших ракет, які випродуковано за останніх п'ять років із затратою колосальних трудів і коштів, не переходили ніякої проби, і тому їхнього нищівного ефекту не визначено. Також деякі типи нуклеярних стрілен так званого „роздрібного і масового засягу", від яких на випадок війни міг би, як тактична зброя, загородити ворогові дорогу в тих місцях, де альянтам не вистачило б людської сили — продукується, щоправда, масово і у відповідних стандартних серіях, але через пов'язаність договором про заборону вибухів, все це продукування ведеться „навмання і на добру віру" . . .

У своїх висновках ген. Пауер пише: „Єдина наша надія на те, що ми — у постійній готовості, і цим ми переконуємо комуністів, що, як би вони не розраховували, майбутня війна може принести їм тільки цілковите знищення".

Фахові військові коментатори твердять, що, хоч ген. Пауер відійшов у стан спочинку, з його думками та порадами не перестають числитися у Пентагоні. Те, що відбувається тепер у В'єтнамі, це перша показова лекція, покищо найпростішими засобами масових летунських налетів, в реалізації концепції, що її авторами є генерали Пауер і Тейлор.

Денис Квітковський

СЛОВО ПРО НАШОГО ПРИЯТЕЛЯ

Ім'я Джеймса К. Андерсона, одного з редакторів дітройтського денника „Дітройт Ньюз", відоме не тільки в столиці Форда й взагалі автомобілевої індустрії. Читачі „Свободи" знають Джеймса К. Андерсона з передруків деяких його статтей на українські теми в англомовному виданні цього денника. У Дітройті, поза загальними редакційними статтями став він широковідомим своєю постійною колюмною „Космополітальний Дітройт". Появляється ця колюмна вже понад десять років у недільному виданні „Дітройт Ньюз", яке друкується накладом мільйон примірників.

Джеймс К. Андерсон народився у червні 1924 року в Гренд Джанкшіоні, Колорадо, а студії закінчив 1949 року в університеті Мишиґен, одержавши диплом з ділянки історії і журналістики. По стороні батька Дж. К. Андерсон є нащадком Френсіса Пламера, який поселився в Нюберіпорті 1633 року. Ф. Пламер мав би бути споріднений зі славною американською родиною Адамсів (Семюел Джан і Джан Квинсі) через Роберта Адамса, який поселився в стейті Месачусетс у 1635 році. Дж. К. Андерсон є також далеким своїком відомого поета Генрі В. Лонґфело. „Мій прапрадід, — каже редактор Андерсон, — Енс Вільям Лонґфелло згинув, мабуть, 1702 року в колоніяльній експедиції проти французів. Його мати, що була з міст Саґінав, народилася в містечку Інґерсол, в канадійській провінції Онтеріо і є ірляндського походження".

Батько Андерсона народився у Варенсбурґу, стейт Місурі, як син славного лікаря, і був за фахом хеміком. В його жилах плило ще багато пионерської крови, і тому він мандрував і шукав щастя в ЗДА, Канаді і навіть в Англії, куди виїхав був з групою американців перед першою світовою війною, щоб заснувати там фабрику цукру. Початки своєї науки черпав молодий Андерсон у парохіяльній школі в Інґерсолі (Онтаріо, Канада), в публічних школах Ст. Луїсу, Варенсбурґу, Кензас Сіті, стейт Мізурі, Дітройту, Каро і Саґінав, стейт Мишиґен, та в Англії. Отже, він є шкотського, ірляндського, англійського й велеського походження.

Під час другої світової війни Джеймс К. Андерсон брав участь в американській експедиційній армії в Европі й був відзначений за битви в Нормандії, в Північній Франції, в Арденах, на Райні і в Середній Европі. Крім згаданих п'ятьох „бетл старс", одержав ще „Перпл Гарт", „Бронз Стар" та бельгійські відзнаки.

Тепер він живе в містечку Мт. Клеменс, біля Дітройту, з жінкою ірляндського походження, за фахом учителькою. Обос римо - католицького віросповідання і мають трос дітей.

До Дітройту прибув Дж. К. Андерсон 1951 року як редактор юнійної газети „Дітройт Лейбор Ньюз", а в „Дітройт Ньюз" почав працювати 1953 року. Писав на різні теми, але від 1964 року його основним завданням в цьому великому американському деннику були справи етнічних груп та закордонних відвідувачів. Дж. К. Андерсон реферував на сторінках свого денника про Анастаса І. Мікояна, тоді заступника прем'єра Хрущова, У Ну з Бірми, президента Ліберії, Тубмана, короля Бельгії Бодуена, кол. президента Південного В'єтнаму Дієма, кол. президента Західньої Німеччини Гойса, президента Арґентини Фрондізі, президента Італії Ґронкі, прем'єра Італії Шельбі, принца Алберта і короля Бельгії Леопольда, президента УНР в екзилі д-ра Степана Витвицького і ін.

Джеймс К. Андерсон не є тільки моїм щирим другом. Він є приятелем українців взагалі й повністю розуміє та піддержує українську визвольну справу. Протягом десятьох років він не тільки реферує докладно українське життя на терені цієї метрополії, але й вмістив цілу серію інтерв'ю з українськими релігійними, політичними та громадськими діячами, насвітлюючи українську визвольну проблему в широкому маштабі. Що більше: він реферує і насвітлює українські події, я сказав би, у світовому маштабі. Він, наприклад, широко зреферував на сторінках „Дітройт Ньюз", з відповідними, позитивними для нас коментарями злочин убивства Москвою Ребета й Бандери ; він присвятив цілу статтю пам'яті полк. Андрія Мельника, написав цілу серію статтей в зв'язку з святкуваннями роковин Шевченка тощо.

Джеймс К. Андерсон був о ф і ц і й н о висланий до Вашингтону коштом „Дітройт Ньюз", щоб описати відкриття пам'ятника Шевченкові В і н т а к о ж був офіційно акредитований до конвенції, що її була одержала УККА. Ми його запрошували, але він мав останнє слово, щоб переконати редакцію своєї газети у важливості її подій і української спільноти.

Не минає тижня, щоб на сторінках „Дітройт Ньюз" не появилася хоч би найменша згадка про українців. Якщо такої згадки немає, то це не

(Закінчення на сторінці 3-ій)

СССР і Британія рішили організувати конференцію у справі Камбоджі

Лондон. — Британський уряд погодився на пропозицію Совєтського Союзу, щоб перейняти спільне спонзорство нової міжнародної конференції, яка запевнила б Камбоджі державну самостійність, недоторканість її кордонів і невтральність. Голова Камбоджі Нородом Шіганук віддавна старався за таку конференцію, яка була б скликана за зразком конференцій з 1954 і 1962 року — про Індокитай та про Ляос. Учасниками тих конференцій були СССР, Британія, ЗДА, Франція, Ляос, Камбоджа, В'єтнамські комуністи, Південний В'єтнам і Комуністичний Китай. Справа ускладнюється тепер внаслідку натиску збоку Комуністичного Китаю на Північний В'єтнам і Камбоджу, щоб вони не погодились на свою участь у такій новій конференції, яку віли ЗДА й Британія хочуть використати як нагоду для переведення там за кулісами розмов з комуністами про замирення у Південному В'єтнамі. Нызваний голова Камбоджі Нородом Шіганук, мабуть, під впливом своєї минулотижневої зустрічі з Чу-Ен-ласем у Джакарті в Індонезії заявив, що єдиним „леґальним" репрезентантом Південного В'єтнаму є не тамошній уряд, а Фронт Національного Визволення, себто підпільна політична організація комуністів, яка очолює партизанську війну. Він висловився теж проти приявности на такій конференції Америки. Тому доля пляну такої конференції не відома, тим паче, що в столиці Камбоджі Пномпенгу 20-тисячна юрба вчинила бурхливу демонстрацію проти американської амбасади, вибивши в ній всі вікна та здерши з неї американський прапор. Ніхто з членів амбасади не потерпів.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

І МІЙ ГОЛОС

З величезним здивуванням прочитала я у „Свободі" з 15 квітня ц. р. статтю п. Ф. Мелешка „Про самообмеження", з якої довідалася, що п. Ф. Мелешко поліз у воду, не спитавши броду. Дивна його пропозиція створити комітет для однодолярової збірки, коли вже існує такий утвір, а саме: згідно з ухвалою 2-го з'їзду ОУП „Слово" з 27 грудня 1964 р., Президія ОУП „Слово" утворила комісію, в яку входять: С. Гординський, М. Понедилок, А. Орел та Р. Маланчук. Ця комісія працює, як дозволяє вільний від зарібкової праці час, має пляни, відповідні почати. Тому нема ніякої потреби передавати іншим установам цей фонд, що має офіційну назву: Допомогове - Літературний Фонд ОУП „Слово".

З попереднього досвіду стало ясно, що коли ми самі не створимо і не будемо господарем цього фонду, а передоручимо його іншим, непричетним до специфіки творчої праці, то ніяка жертвенність суспільства не полішить катастрофічно - жалюгідного становища живих і діючих письменників, не викреше опіки над ними й їх працею. Навпаки, на запах одного лише слова „мільйон" збіжаться „комітети", а нам треба не комітетів із патріотичними вівханнями, а ділової, реальної і негайної дії, яка цю опіку здійснюватиме! Насамперед, що письменник не тиняється самовиданням, а щоб утворилось видавництво, яке подбає про видання його праці, про цю загальносуспільну функцію, звалену тепер важким тягарем на плечі самого письменника. Досі ніхто з тих, що збирали на всенародні культурні українські цілі, не цікавився журбами і проблемами письменників, а як цікавився ними, то не з позиції „на", а з позиції „дай".

Веру за приклад себе. За 15 років самовидавання на всі мої звертання до багатьох організацій, щоб сприяли чи видали мої праці, я діставала лише відмови, чи то ясні, чи завуальовані, з цинічними побажаннями мецената-друкувалоти. Мусіла братися за видавання сама, витрачати по два роки на кожне видання. А я ж могла, замість цієї марної праці, щось написати, а мої ж задуми стоять і чекають, поки я намордуюся невластивою і невідповідною халепою видання та нагодуюся потилишниками й помордасниками від „дорогого нечитача". В цей же час народні гроші пливуть та й пливуть до громадських кошів, але хто з господарів тих кошів згадав коли за мене, навіть на мій апель? Цей приклад я беру з себе тому, що найкраще його знаю.

Тому я рішуче протестую проти пропозиції п. Ф. Мелешка, яка обіцяє нам ще одну фікцію. Щоб однодолярова збірка дала той ефект, для якої задумана — опіка над нашими творчими силами і їх працею — не можна аж ніяк передоручати її будь-кому, а господарями цього фонду повинні бути самі творці.

Докія Гуменна

Ню Йорк

ПРО ПОЛК. К. В. ДАЦЬКА

У „Свободі" з 28 лютого ц. р. вміщено „Згадку до першої річниці смерти" полк. Кирила Васильовича Дацька пера п. Василя Григоренка. Автор цієї згадки, між іншим, пише: „Небіжчик К. В. мав рангу майора. Президентом УНР в екзилі сл. п. А. М. Лівицьким Кирило Дацько був підвищений до ранги підполковника". Тут п. Григоренко помилився, бо Кирило Дацько дістав рангу підполковника ще десь у половині квітня 1945 року, в часі, коли постала Українська Національна Армія, очолювана ген. Павлом Шандруком. В той час підполк. Кирило Дацько був шефом Відділу Пропаганди. Його заступником був Олександер Скоропис - Йолтуховський. Маючи такий високий пост, полк. К. Дацько допоміг багатьом українцям виїхати з Берліну, даючи їм відповідні документи.

Бувши шефом Відділу Пропаганди, полк. К. Дацько був також відповідальним редактором тижневика „Українські Вісті", що почав виходити на місце „Голосу".

Цими кількома словами доповнюю згадку про св. п. полк. Кирила Дацька. Принагідно зазначую, що про працю св. п. полк. К. Дацька для українського народу повинні написати більше люди, що співпрацювали з ним ближче, бо він на це заслужив.

С. Д-ко

Боффало

ПОСТ СКРИПТУМ ДО ЛИСТА П. Ф. ЛУКІЯНОВИЧА

Енцикліку „Пацем ін Терріс" написав і виголосив у Великодній тиждень 1963 року папа Іоанн XXIII, а не. . . „минулого року" — папа Павло VI, як це подав у своїй статті „Казка про мир" п. У. Самчук. („Свобода" з 13 березня 1965 р.).

Енцикліка (Іоанна XXIII!) „Пацем ін Терріс" заторкнула найболючішу проблему нашої ери, і конґрес, влаштований в Ню Йорку Центром для Студій Демократичних Інституцій із своїм шуканням „Евеню оф андерстендінґ" — є в акорді з ббажанням великого Папи.

Глибоке зрозуміння всіх цих подій виявив і незвичайно влучно коментував їх п. К. Крупський у своїй статті „Конечне зближення і наших Церков" („Свобода" з 9 квітня 1965 р.).

Орест С. Слупчинський

Ріго Парк, Н. Й.

ПРО НЕТОЧНІ ДАНІ ТА ВИРАЗИ

Не раз буває, що у статтях чи довісах автори подають неточні дані або вживають невластивих виразів. Так, наприклад, у числі „Свободи" з ц. м. п. І. Білоус у дописі „Школа українознавства в Дітройті - захід" пише: „Найновіша статистика показує, що 38% американської молоді не кінчить навіть „гайскулів".

Статистика з 1962/63 шкільного року подає ці відсотки, як 30. 3.

У „Рідерс Дайджест" з квітня ц. р. появилася стаття: „Канада: країна контрастів та різнородностей", сконденсована із журналу „Голлідей". Автор статті, В. С. Прічет, описуючи міста Канади, доходить до Вінніпегу і на стор. 207 пише: „Перша річ, що насувається на очі у Вінніпегу, це цибульоподібні бані російських православних церков українців, що поселилися тут на початку століття".

Сподіваюся, що наші знавці архітектури поінформують редакцію цього журналу, що такої дивовижі там немає.

Ф. Лукіянович

Філядельфія

К. Ніценко

МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ У КИЄВІ

Було це на початку першої світової війни, ранньою осінню 1914 року. Російські війська дуже скоро зайняли Галичину і російська адміністрація почала погром усіх проявів українського національного життя. Десятки тисяч галичан, українського католицького духовенства, свідомої української інтелігенції та селян вивозили в глибину Росії та на Сибір.

До Києва від початку війни неустанно напливали галичани, яких багато з нас бачили уперше. При першому знайомстві на нас справляв велике враження рівень національної свідомости галичан. Сочатку були це українці — вояки австро-угорської армії, що потрапили до російського полону. Вони переводили в Києві через центральний етап південно-західнього фронту.

Вслід за вояками почали прибувати цивільні українці, яких російська військова влада депортувала з Галичини до Росії. Багатьом з них на пору київських українських громадян удалося залишитися в Києві та улаштуватися на працю в громадських установах.

Для допомоги галицьким скитальцям в Києві був зорганізований таємний український Червоний Хрест, членами якого, переважно українська студентська молодь, щоденно відвідувала етапні пункти та військові шпиталь, через які переходили полонені, розшукували там полонених українців, звичайно заявляли та безпорадних в чужих для них обставинах. Одного дня в половині вересня в університеті, під час перерви між викладами, студент Микола Любинський (пізніше голова української мирової делегації в Бересті) поширив вістку між членами української студентської громади, що до Києва привезли арештованого галицького митрополита Андрея Шептицького і тимчасово примістили в готелі Континенталь.

Без довгої надуми гурток студентів, членів громади, коло шести осіб, рішили зложити візиту та привітати Митрополита в столиці України. Як було умовлено, зійшлися ми другого дня перед полуднем у вестибюлі готелю. Постало питання, в якій формі маємо привітати Митрополита, чи будемо просити благословення, як то є звичаєм у православних при зустрічі з духовними достойниками. Рішили, що українському католицькому Митрополитові належить так само шана як і відповідному саном православному архиєреєві. Усний привіт мав виголосити Микола Любинський, якого вже у тих часах у студентській громаді прозивали українським міністром закордонних справ, бо він усе перший мав і нам переказував найсвіжіші новини з-поза фронту, а зокрема з-за Збруча.

Після цього ми звернулися до готелевого урядовця, щоб він доложив Митрополитові про наше бажання зложити йому візиту. Урядовець вислухав сумно, чи це буде можливе, бо на поверсі біля дверей митрополичого апартаменту стоїть поліційна варта.

Однак на наше прохання урядовець погодився запитати вартового. На запит урядовця чи можна нам скласти візиту Митрополитові була коротка і рішуча відповідь — „нельзя".

Так закінчилася наша спроба побачити і привітати Митрополита.

Кілька днів після цього у нас дома батько оповідав про нараду духовенства, яку скликав єпископ Никодим, що мав свій осідок і катедру при соборній церкві Михайлівського — монастиря у Києві. На цій нараді обмірковували звернення митрополита Андрея Шептицького до єпископа з проханням про дозвіл йому відправити Службу Божу в соборній монастирській церкві. Це звернення було великою несподіванкою як для єпископа, так і для приявного на нараді духовенства і вирішили передати прохання на розгляд православного київського Митрополита.

Не знаю, чи була якась відповідь на це прохання, але з усією правдоподібністю можна припустити, що мовкаль православний) Митрополит Київський і Галицький, тут не дав згоди уп'язненому українському католицькому галицькому Митрополитові на відправу богослуження в православній церкві. Можна так припускати тому, що після цього між українським громадянством Києва рознеслася вістка, що митрополит Шептицький відправлятиме молебень в старому польському костелі в близькому сусідстві від Михайлівського монастиря. На молебень збіглися велика маса народу, головно української інтелігенції, що не могли зміститися у просторому Костелі. Під час відправи велике враження на нас робила висока кремезна, масстатична постать Митрополита в архиєрейській мантії та його особливий спосіб відправи речитативом, низьким, грудним голосом.

Серед присутніх на молебні чуто було уваги, чому український митрополит відправляє у польському костелі.

Свідомість не могла погодитися, що духовний провідник галицьких українців, яких ми тоді подивляли за їх високу національну свідомість, у столиці України у поляків найшов притулок для молитви.

Пригадуючи цю подію з перед пів століття, постає у пам'яті інша подібна подія, що сталася тридцять років пізніше, під час другої світової війни. В 1943 році прибувши до Львова, як скиталці, що втікали від наступаючих большевиків, група українського православного духовенства, очолена Переяславським єпископом Сильвестром Гаєвським. Хоч у Львові була православна московська Церква, вони не пішли там, а звернулися до митрополита Андрея Шептицького з проханням дозволити їм відправляти Богослуження у котрійсь з українських католицьких церков. Митрополит, на відміну від московських ієрархів, які відмовили йому відправити богослуження у Києві в українській православній святині, з повним зрозумінням приділив їм Преображенську церкву на Краківській вулиці, де і відбувалися православні архиєрейські Богослужби, після українсько-католицьких, при повсякчасній помочі з боку пароха та церковнослужителів.

Наведені факти свідчать про незаперечну велич особи митрополита Андрея Шептицького, який своїм поступуванням практично переводив ідеї, які щойно в теперішній добі знайшли свій вираз на Вселенському Соборі Католицької Церкви та поволі проникають до релігійної свідомості нашого загалу. Він показав нам шлях до практичного християнського співжиття, правдивої релігійної єдности, основаної на взаємній пошані і братній любові.

СВОБОДА SVOBODA
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право поправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕАТР в ШИКАГО

— презентує —

ПРЕМ'ЄРУ ОПЕРЕТИ Ф. ЛЕГАРА

ВЕСЕЛА ВДОВИЧКА

НА УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

В ГОЛОВНІЙ РОЛІ

ГАЛИНА АНДРЕАДІС

(Солістка Театру „КОЛОН" в Буенос Айрес)

в суботу, 1-го травня 1965 року

в 8-ій год. веч.

в LANE TECHNICAL AUDITORIUM, CHICAGO, Ill.

СОЛІСТИ • ХОР • БАЛЕТ • ОРКЕСТРА

В суботу, 1-го травня 1965 року

о год. 3:00 по полудні

у приміщенні

КАНАДІЙСЬКОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ УНС

при 297 College Street в ТОРОНТІ

— відбудуться —

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Окружного Комітету Відділів УНСоюзу

ТОРОНТА і ОКОЛИЦІ

в яких повинні взяти участь Урядовці, Конвенційні Делегати і Члени наступних Відділів — членів Округи:

49, 418, 432, 440, 453, 469, 478, 480 з Торонта; 427, 454 із Ст. Кетринс; 436 з Кіченер; 449 з Вотерфорд; 451 з Ґрімсбі; 458 з Гамилтону; 460 з Лондону; 461 з Кровленд; 462 з Гамільтону; 464 з Ошави; 466 з Брентфорду; 468 з Нияґара он Лейк; 470 з Лонґ Бренч.

ПОРЯДОК НАРАД:

1. Прийняття протоколу останніх Загальних Зборів;
2. Звіти Окружної Управи;
3. Звіти Контрольної Комісії;
4. Дискусія над звітами;
5. Уділення абсолюторії Управі;
6. Вибір нової Управи і Контрольної Комісії;
7. Доповідь Головного Секретаря про стан та актуальні проблеми УНСоюзу;
8. Передконвенційна кампанія для розбудови УНСоюзу та розподіл на Відділи квоти нових членів;
9. Внесення й ухвали.

Після ділової частини Зборів відбудеться святочна роздача ювілейних відзнак для тих, що заслужилися при розбудові УНСоюзу в його 70-річчя.

Участь в зборах візьме

д-р Ярослав Падох

головний секретар УНСоюзу.

За ОКРУЖНУ УПРАВУ:

д-р Осип БОЙКО, голова — О. МАКСИМІВ, секретар

НЮ ЙОРК і ОКОЛИЦЯ!

В п'ятницю, 30-го квітня 1965 року

в год. 7:30 вечером

в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ

140-142 Друга Еве. (між 8 і 9 вул.) в Ню Йорку

— відбудуться —

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Окружного Комітету Відділів УНСоюзу

міста Ню Йорку й околиці

до участи в яких запрошені Урядовці, Представники та конвенційні Делеґати наступних Відділів:

4, 5, 6, 8, 19, 46, 66, 69, 117, 129, 130, 158, 160, 184, 194, 198, 200, 203, 204, 210, 211, 256, 267, 293, 310, 325, 327, 361, 389, 393, 433, 435, 450, 455, 457, 485, 489.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Звіти з діяльности Окружної Управи, зокрема підсумки членської кампанії присвяченої 70-річчю УНСоюзу.
2. Звіт Контрольної Комісії і уділення абсолюторії Окружній Управі.
3. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії.
4. Встановлення пляну праці, зокрема обговорення передконвенційної кампанії для розбудови УНСоюзу й розділ квот на Відділи, і вибір Організаційної Комісії.
5. Обговорення союзової вечірки, на якій будуть роздані ювілейні відзнаки УНСоюзу.
6. Внесення й запити.

ПІСЛЯ ЗБОРІВ — ПЕРЕКУСКА

Закликаємо всі без винятку Відділи, їх уряди, конвенційних Делеґатів і всіх активних союзовців, взяти обов'язкову участь у цих Зборах. Це також, зокрема, відноситься до тих нечисленних Відділів і Делеґатів, які не брали участи в минулому році в зборах Округи. В Зборах візьмуть участь члени Екзекутиви УНСоюзу.

За Управу Окружного Комітету:

І. ФЛИС, голова — В. НИКИФОРУК, секретар

Окружний Комітет Відділів УНС в Нюарку і околиці

— скликає —

на суботу, 1-го травня 1965 р.

в год. 7-ій веч.

в приміщенні ШКІЛЬНОЇ АВДИТОРІЇ

при Ivy Street & Sandford Ave. в Нюарку, Н. Дж.

ЗАГАЛЬНІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

До участи в зборах зобов'язані предсідники, секретарі і делеґати останньої Конвенції наступних Відділів:

3, 14, 27, 37, 43, 65, 76, 133, 142, 152, 219, 234, 272, 322, 329, 359, 371, 413, 459, 490.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття і вибір президії зборів;
2. Справоздання з діяльности Округи;
3. Вибір нової Управи і Контрольної Комісії;
4. Доповідь гол. предсідника Й. ЛИСОГОРА.

У зборах візьмуть участь:

Йосип ЛИСОГІР, головний предсідник УНСоюзу
Степан ГАВРИШ, обласний організатор УНСоюзу

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Ю. Баранюк, Голова — В. Салабун, Касир — Д-р О. Утриско, Секретар

Увага! Стейт Коннектикат! Увага!

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ СТЕЙТУ КОННЕКТИКАТ

— повідомляє, що —

в неділю, 2-го травня 1965 року

о год. 4:00 по полудні

в ЦЕРКОВНІЙ ЗАЛІ при 567 George Street

в НЮ ГЕЙВЕН, Конн.

ЗБОРИ

Окружного Комітету Відділів УНСоюзу

стейту Коннектикат

в якій повинні взяти участь всі члени Окружної Управи, Відділові Урядовці, Конвенційні Делеґати і представники наступних Відділів:

10, 12, 18, 23, 54, 59, 67, 84, 138, 250, 254, 262, 277, 350, 370, 387, 390, 414.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Звіти уступаючої Управи;
2. Вибір нової Окружної Управи;
3. Доповідь Головного Предсідника УНСоюзу про стан УНСоюзу;
4. Плянування нової праці і розподіл квот на передконвенційну кампанію за розбудову УНСоюзу.

В зборах візьмуть участь:

Йосип ЛИСОГІР, головний предсідник УНСоюзу
Ярослав ГУК, головний радний УНСоюзу
Стефан ГАВРИШ, обласний організатор УНСоюзу

ОКРУЖНА УПРАВА

Літературно-Мистецький Клюб у Філядельфії

СУБОТА, 1 ТРАВНЯ 1965, год. 7:30 веч.
ДОМІВКА СОЮЗУ УКРАЇНОК (гора)
4936 Н. 13-та вул.

15-ЛІТТЯ ЖУРНАЛУ „НОВІ ДНІ"

Слово про журнал виголосить МАРТИН ЗАДЕКА.
У Вечорі прийме участь редактор „Нових Днів"

ПЕТРО ВОЛИНЯК

Щиро запрошуємо. Вступ один долар.
На закінчення Вечора Товариська гутірка при чаю, яким частуватимуть Приявних ВШ. Пані з 44-го Відділу СУА під проводом Голови п. Галини Бондаренко.

Увага! Ню Бренсвік і околиця! Увага!

65-ий ВІДДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

влаштовує

ВИШИВАНІ ВЕЧЕРНИЦІ

в суботу, 8-го травня 1965 року

в ПАРОХІЯЛЬНІЙ ЗАЛІ при Гілден Стріт
в НЮ БРАНСВІК, Н. Дж.

Оркестра В. Задорожного — Початок о год. 9-ій веч.
ВСТУП: 1.50 дол., молодь — 1.00 дол.

Український Православний Осередок

СВ. АП. АНДРІЯ

в С. БАВНД БРУК, Н. Дж.

ПРОВІДНА НЕДІЛЯ

ВСЕНАРОДНЕ ПОМИНОВЕННЯ ПОМЕРШИХ

В Провідну Неділю, — 2-го травня ц. р.

урочисті відправи очолить

Владика Архиєпископ МСТИСЛАВ

Година 10 ранку — Архиєрейська Св. Літургія.
Година 12 дня — Церковна процесія на місцевий цвинтар і спільна Панахида за душі наших попередників — Батьків і Матерів, Братів і Сестер та Мучеників і Героїв Українського Народу, що життя своє віддали за Віру Христову та волю й державність України.
Година 12:30 дня — Великодній привіт Владики похованим на цвинтарі й окроплення кожної могилки Св. Водою.

До численної участи і молитов запрошує

КОНСИСТОРІЯ

Української Православної Церкви в США

СЛОВО ПРО НАШОГО ПРИЯТЕЛЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

його, а наша вина. Він реферує не тільки більші події, але часом подає навіть місця і дату пікніків, всяких малих імпрез, і в такий спосіб популяризує українське ім'я. Я напевно не помилюся, коли твердитиму, що ред. Андерсон не має конкурента в неукраїнському світі, особливо в журналістиці, щодо реферування українських справ на сторінках американських денників, правдивого насвітлення української історії та українських визвольних змагань. Не має він конкурента в цій ділянці не тільки в ЗДА, але й в цілому світі.

І всю цю велику роботу виконує він совісно уже повних десять років не тільки без найменшої винагороди, але навіть без скромної подяки. Часом дехто ще й „вередує". Єдиним признанням дотепер для ред. Андерсона було скромне прийняття на його честь, влаштоване діючим тоді ще метрополітальним відділом УККА в Дітройті.

Джеймс К. Андерсон не тільки писав про нас, — він піддав українській громаді не одну добру думку. Завдяки його ініціятиві, наприклад, Дітройт був першим великим українським осередком, що офіційно запротестував проти ув'язнення теперішнього кардинала Сліпого, і листами-зверненнями до Об'єднаних Націй та до уряду ЗДА зажадав їх інтервенції в справі його звільнення. В цій справі він вмістив на сторінках „Дітройт Нюз" обширну статтю. В січні 1959 р. Дітройт мав перший „контакт" з висланцем червоної Москви — Мікояном. Українці, під проводом тодішнього метрополітального відділу УККА, мали ініціятиву і провід в цьому „контакті"... Джеймс К. Андерсон реферував події на сторінках своєї газети. Вся світова преса писала про цей „контакт", по-різному інтерпретувала його, але це „прийняття" стало символічним: американська преса ще й сьогодні називає подібні прийняття — „прийняттям Мікояна в Дітройті".

Написати цих кілька рядків про мого і нашого відданого друга заставили мене два моменти: десятиліття служби українській справі й... портрет, що його він мені приніс і подарував пізною осінню 1964 року. А історія цього портрету така. Спершу оповідання про Шевченка, пізніше деякі книжки про нього, а на кінець його участь у відкритті пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні зробили таке сильне враження на Андерсона, що він почав чимраз більше інтересуватися цим великим українським борцем за свободу. Він час від часу кликав мене й жадав деяких інформацій про Шевченка, винаходив дещо сам, і купував усе, що було в англійській мові про нього. На жаль, в англійській мові написано про Шевченка менше, як мало. Аж одного дня приходить до мене редактор Джеймс К. Андерсон з чимсь старанно завитим у папері. Дещо зворушений, він розгорнув папір і поставив переді мною — портрет Тараса Шевченка. Намалював він цей портрет з картки-поштівки, яку дістав у Вашинґтоні. Малював кілька місяців, і був це перший його малюнок. Не є це найкращий портрет Шевченка, але він для мене подвійно дорогий: малював цей портрет з любов'ю і з пошаною до найбільшого українця син американської землі; подарував мені цей портрет — мій щирий друг.

Ред. Джеймс К. Андерсон

Український Християнський Рух, Відділ у Філядельфії, продовжує працю

Цього року припадає кілька річниць, які українці на цілому світі повинні належно відзначити, незалежно від того, чи вони радісні чи сумні.

До перших належить століття народження князя Української Католицької Церкви — Слуги Божого Митрополита Кир Андрея Шептицького (29 липня 1865 р.), а до других „Трагічні дати" українських церков, а то 35-ліття спроб насильної ліквідації УАПЦ в Україні, та 20-ліття арешту католицьких українських Владик (11-го квітня 1945 р.).

Для належного відзначення тих роковин Відділ УХР у Філядельфії влаштовує в дні 11-го квітня о год. 6:30 вечором в залі кафетерії школи св. Миколая при вул. 24-ій і Попляр Святочні Сходини Членів та Загалу Громадянства із наступною програмою:

Відкриття та вшанування жертв боротьби в обороні українських Церков. Панель на тему: Слуга Божий Митрополит Андрей Великий Подвижник Церковної Єдности. Участь беруть слідуючі прелеґенти: о. кан. Роман Лободич — Життьовий шлях Митрополита Кир Андрея; проф. д-р Григор Лужницький — Через церковно - релігійне до національного об'єднання; о. проф. Йосиф Корба ЧНІ — Беатифікаційні процеси Слуги Божого Кир Андрея; проф. І. Коровицький — Митрополит Кир Андрей на грані двох світів.

Реферати будуть приблизно по 15 - 20 хвилин, а по рефератах присутні зможуть ставити запити

Управа УХР запрошує загал громадянства до масової участи, щоб належно відзначити ті події.

Н. К.

Марія Лобай виступить з концертом у Бостоні

Цьогорічна ґрадуантка Ню Інґленд Консерваторі оф Мюзік в Бостоні, Масс., панна Марія Лобай почала музичні студії в Каракасі, Венесуеля, де вже до 1961-го року одержала була 17 медалів - нагород в змаганнях за першенство та 4 особливі відзначення за виконання музичних творів на фортепіяні. В 1961 році родина пп. Лобаїв переселилась до ЗДА, і Марія продовжувала студії в згаданій Консерваторії. Упродовж того часу її прізвище було кожного семестра відмічуване на т. зв. деканській листі. 5-го квітня панна Лобай була повідомлена про вписання її в члени Нешенел Мюзік Анер Сосайті оф Пі Каппа-Лямбда за „найвищі виконання й надзвичайні досягнення в музиці разом із особистими кваліфікаціями потрібними для завершення на тому полі".

В програмі студентських праць Марія написала була розвідку про українську музику, чим зацікавила відомого професора Давида Барнетта, який після того й сам почав досліджувати проблеми українського музичного мистецтва.

У концерті 30-го квітня в ґод. 8:30 вечора у Реситал Голл, 290 Гантінгтон Аве, Бостон, Масс. панна Марія Лобай виконає вибрані твори Баха, Бетговена, Шумана, Дебюсі та з українських — два твори д-ра Рудницького. Оце мабуть перший раз на терені тієї Консерваторії та у виконанні її ґрадуантки будуть звучати українські мелодії.

Родичі ґрадуантки проживають в Ню Гейвені, Конн. Її батько, проф. Іван Лобай, викладає машинову інженерію в Ню Гейвені Коледжі та є членом 141-го Відділу Українського Народного Союзу, а мати, п-і Галина Лобай є активною членкинею всіх місцевих організацій.

Панні Марії Лобай бажаємо найкращих успіхів в концерті, зокрема в познайомленні слухачів з українською музикою.

вг

Марія Лобай

ЗДА і СССР знищили свої сателіти, щоб вони не впали на чужу територію

Вашингтон. — З урядових кол повідомили, що і ЗДА і СССР понищили свої досвідні сателіти, які вже викінчували свої лети довкола землі і могли б впасти на несвою територію, де їх могли б досліджувати на основі розбитих частин. А СССР останній сателіт знищено з землі в космічному просторі 22-го лютого ц. р. Нищиться сателів вгорі так, що за допомогою радіових сиґналів спричиняється вибух матерії в сателіті. З урядових кол повідомляють, що досі ані СССР ані ЗДА не знищили чужого сателіта, хоч могли б це легко зробити. Радар ствердив, що совєтський сателіт Космос 57 розлетівся після експльозії на 127 частин, з яких 39 ще й досі кружляє довкола землі.

В СЬОМУ РІЧНИЦЮ

невіджалуваної смерти мого незабутнього Чоловіка

бл. пам.

д-ра Олександра Плітаса

буде відслужена

ПАНАХИДА

ЗА СПОКІЙ ЙОГО ДУШІ

в неділю, 2-го травня ц. р. о год. 12-ій

на місці Його Вічного Спочинку
на УКРАЇНСЬКОМУ ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВИНТАРІ
в САВТ БАВНД БРУКУ, Ню Джерзі

ДРУЖИНА

ДІЛИМОСЯ СУМНОЮ ВІСТКОЮ З РОДИНОЮ, ПРИЯТЕЛЯМИ І ЗНАЙОМИМИ, ЩО ДНЯ 23-го КВІТНЯ 1965 РОКУ УПОКОЇВСЯ В БОЗІ

ІНЖ. РОМАН КАРПИНСЬКИЙ

НА 62-му РОЦІ ЖИТТЯ

ПАНАХИДИ ВІДБУДУТЬСЯ В ВІВТОРОК І СЕРЕДУ 27-го І 28-го КВІТНЯ Ц. Р. В ГОД. 8-ій ВЕЧ. В ПОХОРОННОМУ ЗАВЕДЕННІ П. ЯРЕМИ В НЮ ЙОРКУ.

ПОХОРОН ВІДБУДЕТЬСЯ В ЧЕТВЕР 29-го КВІТНЯ 1965 РОКУ В 9-ій ГОД. РАНКУ З ТОГО Ж ПОХОРОННОГО ЗАВЕДЕННЯ ДО ЦЕРКВИ СВ. ЮРА В НЮ ЙОРКУ, А ОПІСЛЯ НА ЦВИНТАР „ГЕЙТ ОФ ГЕВЕН" В ЙОНКЕРС, Н. Й.

В ГЛИБОКОМУ СМУТКУ:

Д-р СОФІЯ — ДРУЖИНА
ЯРОСЛАВ І ЮРІЯ — СИНИ
о. ЮРІЯ КАРПИНСЬКИЙ — БРАТ
о. ВОЛОДИМИР РАБІЙ
Д-р ЮЛІЯН, ЯРОСЛАВА РАБІЙ З СИНОМ
СТЕПАНІЯ КУШЛИК З ДОНЬКОЮ І ЗЯТЕМ
ОЛЕНА МОСОРА З ДОНЬКОЮ, ЗЯТЕМ І ВНУЧКОЮ
АЛЕКСАНДРА РАБІЙ З ДОЧКОЮ І ЗЯТЕМ
ЛЕВКА І РОМАН КРУПКА З СИНОМ І НЕВІСТКОЮ
ДАРІЯ І ЯРОСЛАВ БОЙДУНИК З ДОЧКОЮ
ЯРОСЛАВ І ТАМАРА СИДОРЯК З ДІТЬМИ
та БЛИЖЧА І ДАЛЬША РІДНЯ НА РІДНИХ ЗЕМЛЯХ І В АМЕРИЦІ

В неділю, 2-го травня 1965 р. по Службі Божій о год. 12:45

буде відправлена

В ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

ПАНАХИДА

В КАТЕДРІ СВ. О. МИКОЛАЯ в ШИКАГО

ЗА СПОКІЙ ДУШІ

СЛ. П. ІНЖ. ІЛЛІ СЕМЯНЧУКА

основоположника і голови Федеральної Кредитової Кооперативи Самопоміч, голови Українського Кооперативного Т-ва Самодопомога, голови Об'єднання Українців в Америці Самопоміч — Відділ в Шикаго, та в краю Директора Окружного Союзу Кооператив в Станиславові, Директора Центросоюзу у Львові, і члена Хліборобської Палати у Львові, визначного діяча і громадянина.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА САМОПОМІЧ — УКРАЇНСЬКЕ КООПЕРАТИВНЕ Т-ВО САМОДОПОМОГА

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ САМОПОМІЧ — ВІДДІЛ в ШИКАГО

ГОЛОВНА РАДА БРАТСТВА УСС

повідомляє, що

З'ЇЗД УСС З НАГОДИ 50-РІЧЧЯ

відбудеться в Ню Йорку

в днях 15 і 16 травня 1965 року

Зголошення на З'їзд присилати на адресу:
Д-р Сава Никифоряк, 233 East 9th Street, New York, N. Y.
найпізніше до 2-го травня 1965 р.

В зголошеннях подати хто має забезпечений нічліг в рідні чи знайомих, чи такого немає.

В п'ятницю, 14-го травня ц. р. від 6 год. веч. в домівці Станиці Братства УСС, в Народнім Домі при 140 — 2-га Евню буде РЕЄСТРАЦІЯ.

Програма З'їзду буде подана окремо

Секція Дружин Лікарів

в НЮ ЙОРКУ

— влаштовує —

в неділю, 2-го травня 1965 р.

о год. 5-ій по пол.
в залі УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ
2 Схід 79-та вул. в Ню Йорку

Концерт 11-літньої

ЮЛІЯНИ ОСІНЧУК

В програмі твори: БЕТОВЕНА, ШОПЕНА, ШУБЕРТА і ДЕБЮСІ.

Запрошуємо Шановне Громадянство на цю мистецьку імпрезу.

УПРАВА

По Концерті ТОВАРИСЬКА ВЕЧІРКА.
Чистий дохід призначений на добродійні цілі.

30-ліття з дня смерти проф. Миколи П. Вікула у Вашингтоні

Минуло 30 років, як відійшов від нас надзвичайно скромний і багатонадійний науковець — професор Української Господарської Академії в Подебрадах, керівник катедри неорганічної хемії на інженерному факультеті. Життєвий шлях Миколи Павловича Вікула склався з навчання, педагогічної діяльности й наукових досліджень. Це його життя було таке.

Микола Вікул прийшов на світ 3-го січня 1887 року в Тбілісі (за царизму Тифлісі) в Грузії. Батько його о. Павло, по закінченні студій в Духовних Семінарії й Академії був тимчасово призначений учителем у Тифліську духовну семінарію. В недовгім часі о. Павло був уже на парафії в Каменець - Подільському. В цьому місті М. П. учився в духовній Семінарії, яку закінчив у 1908 році. Однак духовна освіта його не вабила і він вступив у Варшавський університет на природничий Факультет, спеціялізувавшись в неорганічній хемії. Університет закінчив у 1913 році й зараз був запрошений в Кам'янецьку середню технічну школу. В цій школі М. П. працював до кінця 1917 року. В час 1-ої світової війни при евакуації Кам'янецької школи в Ростов н/Дону М. П. опинився в багато урядженій ляболяторії Ростовської середне-технічної школи на Скобелевській вулиці, що за російського тимчасового уряду переназвана у Вищий Технологічний Інститут. Із технічної школи М. П. перенісся до учительської семінарії на вчителя математики на пару місяців. У жовтні 1918 року його вже закликано на старшого асистента при катедрі неорганічної хемії в нововідкритому Кам'янецькому університеті. Тут він працював до листопада 1920 року, коли армія УНР була переможена навалою совєтських військ. З персоналом університету, що не захотів залишатись під окупацією червоних „визволителів", М. П. перемандрував до осідку уряду УНР у Тарнів. Тут небіжчик працював півтора року в міністерстві освіти УНР до 1922 р.

У 1922 р. відкрито Українську Господарську Академію в Подебрадах в Чехо-Словаччині, до якої Миколу Вікула покликано на доцента викладати, а згодом і керувати катедрою неорганічної хемії. Він же провадив і ляболаторні вправи кількісного аналізу на технологічному відділі інженерного факультету. На початку навчання в Академії було скрутновато з підручниками. Микола Вікул розв'язав справу підручника в той спосіб, що за дозволом проф. — чеха Форманенка проредагував переклад його підручника неорганічної хемії, — зроблений студ. Л. Мосендзом. Цей підручник уживався в чеській Вищій технічній школі. Для вправ по кількісному аналізу М. П. написав дуже сконденсовану книжку „Кількісний аналіз", що була дуже добрим посібником для студентів технологічного відділу інженерного Факультету.

Ввесь вільний час М. П. присвячував науковій праці з дослідження кобальтінітрітів. З цієї галузки він написав і захистив дисертацію при Українському Вільному університеті на доктора філософії в 1928 році в Празі. Цього ж року М. П. був іменований професором і керівником катедрою неорганічної хемії на Інженерному Факультеті Академії. Треба зазначити, що вільний час професори мали в Академії тільки вечорами, як студенти залишали лябораторії, неділями й святами й на вакаціях. У ці обмежені часи М. П. завжди був у лябораторії на Надражній вулиці. Він був аналітик-мистець. Аналітична вага для нього була святою-святих. За вагу завжди сідав, все протерши від найменшої пилинки і дуже кривився, як якийсь студент нехлюйно поводивсь з вагою. Очевидно, що для наукової праці треба було мати певні реактиви й прилади, на що чеське міністерство відпускало дуже скупенько кошти. Не легко було й з літературою, особливо з фаховими журналами, які доводилося позичати з чеських бібліотек (Високої Технічної школи, Карлового університету, Хліборобської Академії). Все це необхідно було переборювати, щоб добитися високого рівня вислідів.

М. П. — невеликого зросту щупленької делікатної статури брюнет, короткозорий завжди у великих у роговій оправі окулярах та добре припасованому чистому стало темному убранні. На лекціях і вправах бував як ніби зібрався на баль. Ходив тихо без шелесту й грюку. Голосно ніколи не сміявся (не реготався), але на лиці грала усмішка і то загадкова — зразу важко було відгадати чи він посміхається з приємности — чи з незадоволення . . . Як лектор М. П. мав свій особливий стиль на викладах. Він не дотримувався якогось одного твору, а переплітав найповажніші теоретичні проблеми з жартівливими дотепами, тримаючи авдиторію в пожвавленому стані. Студенти його любили. Від ширших прилюдних виступів М. П. стримувався. Це замкнутий у собі науковець. Адміністративними посадами в Академії й на Факультеті М. П. цікавився мало і мабуть через це був тільки один рік деканом Інженерного Факультету.

Коли намітилось більше скорочення кредитів на наукові праці, а до того надійшла пора дати поважнішу освіту єдиній доньці, Оксанці, яку М. П. любив безтями, він у 1929 році переїхав мешкати до Праги. У Празі доню примістив учитися в англійській гімназії, а собі випросив місце в лябораторії Карлового університету. Тут він розпочав дослідження цинк - перексидів, присвячуючи ввесь час поза лекціями лябораторії й бібліотеці. Шість років він копичив експериментальні дані, аж не досяг певних вислідів. Докладно описав всю експериментальну частину й почав обробляти висліди. Одначе доля судила інакше. 13-го лютого 1935 року М. П. занедужав на гостре запалення сліпої кишки, спізнився з операцією, яку довелося робити без наркозу (мав ослаблене серце), а 14-го лютого, не приходячи до свідомости, М. П. упокоївся. Прожив він всього 48 роки і 42 доби, згинув, здавалося при тодішньому стані медицини, від уже мало небезпечної недуги і то так раптово. Шостирічний науковий дорібок лишився недоведеним до кінця й світу не побачив, а перед Миколою Павловичем стелився ще довгий науковий шлях.

Похований небіжчик на Ольшанському цвинтарі в Празі поблизу православної церковці. Коло могили поставлений масивний дубовий хрест, зроблений в Подебрадах за проєктом проф. Січинського і посаджені дві символичні верби.

Осиротив дружину й любу доню Оксанку, які не залишилися під червоною окупацією, а зазнали всіх „вигід" скитальщини і прибилися до „тихої пристані" в найбагатшій у світі державі — Америці.

Нехай ці рядки будуть китицею запашних українських квітів для передчасно відійшовшого Миколи Павловича Вікула.

В. Іванис

Чотири роки праці Головного Комітету Теребовлян

Минуло вже 4 роки, як 19 березня 1961 року в Ню Йорку засновано Головний Комітет Теребовлян під проводом відомого теребовельського діяча- сеньйора Івана Козака.

За той час члени ГКТ провели велику організаційну, інформаційну та збіркову акцію, збираючи матеріяли до історії Теребовельщини, адреси земляків і фонди на видання Збірника. Відбуто кілька ширщих сходин, багато засідань, організаційних поїздок по Америці й Канаді. Члени ГКТ відвідали Вашингтон, Філядельфію, Клівленд, Дітройт, Шикаго, Боффало, в Канаді: Монтреаль, Торонто, Ст. Кетеринс, Гримсбі, Гемилтон, Вінніпеґ, Давфин, фарми, де колись була канадійська Теребовля — разом понад 10 тисяч миль. Вислано понад 6 тисяч листів, видано Різдвяні й Великодні картки (деякі з них, на жаль, залишились без відповіді).

Досі зібрано коло 80% запляннованого матеріялу, одначе ще декілька осіб не прислало обіцяних речей, а із-за цього справа з виданням Збірника протягається. На останньому засіданні вирішено замкнути реченець надсилання матеріялів з днем 30-го вересня 1965. Теребовельський Збірник матиме науковий характер, статті наших науковців з різних ділянок як: археологія, історія, природа, теребовельські говірки, народня ноша, назвознавство, герби, письменники й мистці з Теребовельщини, визначні діячі, спомини, описи окремих місцевостей, теребовляни в Америці, Канаді й інших країнах, вкінці багато світлин.

У цій збірній праці повинні взяти участь усі теребовляни, що знають і пам'ятають важливі моменти з життя Теребовельщини, щоб вона дала по змозі якнайповнішу картину життя Теребовельської Землі, колись окремого князівства, що має за собою довгу історію, а яка видала багатьох визначних людей, що внесли великий вклад в історію й культуру України.

Всякі матеріяли, інформації чи грошові пожертви проситься слати на адресу урядуючого голови д-ра Василя Палідвора (69 Іст 7. вул. Ню Йорк, Н. Й. 10003).

Головний Комітет Теребовлян в Ню Йорку

Футболісти „Тризуба" і УСК-у ввійшли до фіналу Сходу

„Тризуб", Філядельфія здобув минулої неділі, 25-го квітня у Філядельфії чергову перемогу в поході по чемпіонат і Чашу ЗДА над твердими суперниками дружини „Карпатія Кікерс" з Дітройту. Вислід 1:0 для „Тризуба" не віддзеркалює переваги, яку мав „Тризуб" впродовж 70% зустрічі. Напад „Тризуба" прогайнував багато стрілових нагод. Одинокі ворота стрілив для „Тризуба" на 35 хвилині новий змагун Бонеллі, який грав на правому крилі. Це були змагання півфіналу Сходу.

УСК Ню Йорк також мав чимало клопотів із завзятим суперником, — дружиною „Дойчунґарн" у півфінальній грі Сходу, яка відбулася минулої неділі на грищі „Дойчунґарн" у Маспет, Н. Й. Спочатку німці накинули швидку гру і грали гостро. Вони й здобули ведення, яке вдержали до перерви. В другій півгрі УСК взявся до праці і виборов заслужену перемогу двома воротами, що їх здобули Ірфелт на 55-ій і Пирдон на 67-ій хвилинах гри. Перемога 2:1 була теж низькою, коли брати під увагу хід змагань.

Вже в наступну неділю, 2-го травня, зустрінуться вперше в історії футболу ЗДА дві українські дружини у фіналі Сходу в грах за чемпіонат і Чашу ЗДА. Перші змагання між УСК-ом і „Тризубом" відбудуться цієї неділі в Ню Йорку, а другі, відплатні змагання фіналу Сходу, правдоподібно тиждень пізніше у Філядельфії.

„Чорноморська Січ" з Ньюарку відбула минулої неділі свої чергові мистецькі змагання Футбольної Ліґи Східньої Конференції на виїзді у Коледж Пойнті. „Чорноморська Січ" потерпіла знову невдачу, програючи з „Ню Йорк Амерікенс" вислідом 1:2. Ворота для „Ч. Січі" здобув на 35-ій хвилині Сольчаник, вирівнюючи ними вислід на 1:1. Другі ворота до „Ч. Січі", які вирішили змагання впали вкінці змагань (на 92-ій хвилині), коли суддя чомусь продовжив зустріч на декілька хвилин.

● **У Франції багато шуму** наробила серія короткотривалих страйків в одній із найбільших европейських автомобільних фабрик Пежо. Коли в минулому році залишилось в цій фабриці багато нерозпроданих автомобілів, то фабрика зредукувала число годин тижневої праці з 47 на 40. Коли ситуація покращала, то підвищено години тижневої праці до 43 і заповіджено дальше підвищення до 45. Робітники бунтуються проти такої зміливоси і нестійкости часу праці та пливкости зарібків.

Збори Осередку ТУСМ в Ню Йорку

12-го березня в домі Організації Українського Визвольного Фронту відбулись Загальні Збори Осередку Діяльности ТУСМ. Збори відкрив Ігор Чума. Вибрано Призидію Зборів в складі: Ігор Чума — предсідник, Ігор Нестерчук — заступник, Таня Коршун — секретар. До Номінаційної Комісії вибрано: Аллу Непрель, Володимира Будзяка і Богданку Нагірну.

Звіт з діяльности склав В. Будзяк. На внесок голови Контрольної Комісії, мгр. Константина Савчука, уділено абсолюторії уступаючій Управі.

Тоді слідувала доповідь Юрія Нестерчука на тему „Завдання ТУСМ в сучасну пору". Доповідач одержав признання від слухачів за добре опрацьовану і цікаву доповідь. Він з'ясував сьогоднішнє суспільно-політичне становище України під московським пануванням і політичний стан української еміграції, та закликав членів, щоб вони студіювали ідеологічно - політичні питання, зокрема, ідеологію українського націоналізму, щоб виробляли і підвищували свій інтелектуальний рівень пильною працею над собою, та щоб були активні в українськім визвольнім русі. Доповідач запропонував студентам іти трома шляхами: 1) до американських студентських і молодечих організацій і там ширити наші ідеї та концепції, 2) на форум запропонованого студентського відділу АП АБН, 3) та до укр. студентських організацій і там поборювати тенденцію стрічатись з представниками Совєтської України. Після доповіді слідували запити й дискусія, в якій брали участь: Богдан Боднар, Володимир Николяк, Ігор Заяць, Юрко Волошин, Петро Вітюк, мгр. К. Савчук і інші.

На внесок Номінаційної Комісії вибрано одноголосно управу осередку в складі: голова — Юрій Нестерчук, заступник — Богдана Нагірна, секретар — Таня Коршун, пресовий референт — Юрій Волошин, фінансовий — Петро Вітюк, вільні члени — Світляна Луцька, Богдан Боднар і Петро Кобилецький. До Контрольної Комісії увійшли: Ігор Чума, Алла Непрель і Марта Савчак. Товариський Суд: В. Будзяк, Василь Драбик і Михайло Стецький.

Новообраний голова подякував всім за довір'я і закликав всіх до дійсної співпраці для осягнення більших успіхів. З побажаннями для нової управи і для осередку виступили: мгр А. Бедрій від АП АБН, Петро Кобилецький від Дружинників СУМА в Ню Йорку та Оля Квасній від Дружинників СУМА в Брукліні. Після зборів відбулася товариська зустріч при перекусці під зарядом студенток.

Таня Коршун

Доповідь про Державний Центр УНР

28-го березня в парафіяльній залі церкви св. Діви Марії заходами Управи Т-ва Прихильників Державного Центру УНРеспубліки в Алентавні влаштовано доповідь на тему: „Державний Центр УНРеспубліки в екзилі — 17 років на службі нації". Доповідав інж. Йосип Клисяк.

Голова Управи Т-ва Прихильників УНРеспубліки професор В. Н. Каралуп відкрив збори та до президії запросив приявних пастирів: о. Константина Даниленка-Данилевського і о. Бариляка.

В змістовній доповіді прелеґент подав стислу аналізу діяльности Державного Центру, переповідаючи основні етапи дипломатично - державно - репрезентаційного змісту: меморандумів до Секретаріяту Об'єднаних Націй, до західніх демократій світу, та протесту з бльоком поневолених Москвою народів проти колонізаторської політики Кремлю.

В аспекті внутрішньої політики доповідач підкреслив консолідаційні заходи ДЦ, що були і є актуальними і які завершилися покликанням до життя нового координаційного тіла при УНРаді. Говорив про створення патріярхатів обох віровизнань, про скликання Конґресу Вільних Українців, про постійний осідок ДЦ в Европі.

В дискусії забирали слово: проф. Каралуп, п. Голець, п. В. Делітканич, п. В. Лукницький, о. К. Даниленко-, о. Бариляк та в заключному слові прелеґент інж. Йосип Клисяк подав свої висновки. Після того проф. В. П. Каралуп прочитав проєкт резолюції, що її подав о. К. Даниленко-Данилевський та яку з незначними стилістичними змінами затверджено одногосно.

Кость Слобідський

ТАРЗАН, ч. 5423 Ідуть до Африки.

— Маю сумніви щодо вашого „хлопця - павіяна", — сказав Дон Рід. — Але думаю, що це є моя праця перевірити цю історію.

— Так, — погодився Фіппс. — Це була б задобра історія, щоб її можна було не використати . . .

— Чи ви знаєте, — нагло він гукнув. — Я думаю, що віду разом з вами!